

ESTHER DRAMA

ఎస్తేరుచరిత్ర నాటకము.

ఇయ్యశిష్ట

నైజాము రాజ్యములో వెస్ట్రేయ్.

సంగారెడ్డి యిలాకా ఫాష్టరు

సి. దానియేలుగారిచే

రచియింపబడియె.

ముద్రాపకము. 1,000.

కాకినాడ :

శ్రీ సావిత్రి మద్రాసు కాలనక్షత్రము.

1926.

వల 4 అణాలు.

ఈనాటకమునందువచ్చు పాత్రములు.

1. అహశ్వోషరాజు.
- 2 మంత్రి.
3. గుమస్తాలు.
4. భటులు.
5. రాజులు, పామంతులు, రాణులు.
6. వప్తిరాణి.
7. పండులు.
8. మొమోఖానుమంత్రి
9. రాజకొరకు కన్యలు,
10. ఎస్తేరు.
11. చలికత్తె.
12. మోర్డిఖై.
13. హామాను.
14. బిగ్దాలు, తెరేషులు.
15. దినదర్యవ్రాయు గుమస్తాలు.
16. హతారు.
17. యూదులు.
18. డాన్సింగ్ చేయువారు.

ఈనాటకము దచ్చటచ్చట ఉదహరించుచుండు హాస్యములకు, డాన్సింగ్ లకు తగివక్తీర్తనలు, తమాషాలు, వేరుగా తయారు చేసియున్నాను. వాటిని సందర్భానుకూలముగ జరిగింతుము.

పాదాతము.

మూలకాయంత పంటదండాలు ననుకూర్చుట కను
కూలమునునట్లు ఈచోట్ల నాటకసూక్ష్మముని వ్రాయమని ఆప
దేశము పోకేవీరిచేసెదరాని రియాసుచేసితిని.

మొదలెడలరాన్న మిషన్ వాళ్ళు బ్రీయినింగు
స్కూలు పైస్ క్రెస్టివాల్ గాకై స రాజశ్రీ టి. సాలమన్ రాజు
గాకుచేసిన ఎస్టేరుచరిత్రయను కాలక్షేపమునుండి సందర్భముల
కనుకూర్చుమొన దర్శులు, పద్యములు నిందలో నిమిచ్చి వారి
చేతనే ఈగ్రంథమును సవరణచేయించితిని. గీటిలోనున్న పాటలు
యొక్క రాగమున్నియు ఎల్లరు ప్రతిసినవేగాన, అందరు
ఛారాళముగా పాడగలను.

మరియు ఈనాటకమందుగల ఆయాభాగములకు సరి
పావునట్టి నీతిబోధలును, ప్రబలనాకర్షించునట్టి హాస్యాంశము
లును ఇమిడియున్నందున సువార్తను మునుగా విశదపఱచు
టకు వీలగునని నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు సుజనపథ్యమున,

సి. జానదోలు.

సంగ్రహము.

ఎస్తేరుచరిత్ర నాటకము.

సీ॥ పండితాగ్రణులారా • భవ్యకవితరణేయ

నిండు తెలివినాకు • నుండలేదు

మతిని నీకథనేను • సతతముధ్యానించి

కృత్రిగజేసితిఁ బుణ్య • కీర్తులార

హిందూస్థానుయంతు • సందాలుగనిపట్టి

సందాస యీకృత్తి • పొందియుండు

ఆటపాటలచేసి • మేటిదేవునివార్త

చాటుకోరికప్పుట్టి • నాటకముగఁ

గీ॥ జేసితినిగాన నెన్నియో • పోనములెడ

నెడ బుధోత్తములకుఁ గనఁ • బడఁగవచ్చు

తప్పలు క్షమింప మిమ్ముఁబ్రో • ధనమునన్

ఆర్యసత్తములార ! మ • హాత్ములార !

1. శ్రీ, సర్వేశా - సుధార - ధీర - కుదరసాధనా - సుఖః
వాదన - సత్కల్పవేదనా ॥ శ్రీ ॥

2. శ్రీ, మరియా - సుతుడ - హిత - మతులదాయక - లభా
లాండరక్షకా - బ్రహ్మాండనాయకా ॥ శ్రీ ॥

3. దాస - పోషా - విశేష - భక్త - పరులపూజితా -
సుక్షేమపండితా - సుందరశాశ్వతా ॥ శ్రీ ॥

కథారంభము.

హస్సం.

క॥ కర వర మానముదాల్చిన

వరమామృతం నీదుపాద శివద్రుంబులు

కరములమోడిచిమొక్కి

వరమార్గనరణినిఁబొంగి వరములనిమ్మా!

ద్వీ॥ రమణీయ పద్మియారాజ్యమునందు - నూటయిరువది
దేవులతోటలయందు - అశ్వేరోక్షిల సాంపాందుచునుండ - షా
షన్నయను పురియందుండునలడు - ఆరాచరితము సారాంశ
మొప్పు - ద్వాబూనితి ధరణీనాథ్యులార.

శహసరాగము—ఆదితాళము.

చాను " వేంచేసెసాంపుమీఱగాను. "

అహశ్వేరోషువెడలినపుడు - ఆరాజసభకు ॥ అహః ॥

వెడలినపుడు తనవిభవముతోడత - కాంచనాంబరముకడు
పడిదాల్చుక ॥ అహః ॥

1. కర్ణభూషణములుమెరయఁగాను - కరకంకణములు ఖచిత
రత్నంబులుమెరయఁగాను - మతిమంతులు తమమంత్రివర్య
లు - స్తుతులఁజేయఁగ నతిమోదముతో ॥ అహః ॥
2. విందునొనర్చమదిలోదలఁచి - తననగరియందుఁజోద్యము
లను జూపఁదలఁచి - అందమైన తనయాస్త్రజనంబుల - బృహ
దములందరు సామోదింపఁగ ॥ అహః ॥

ప॥ అంతట అశ్వేరోషు సభాస్థానమందున్న సింహాసన
మం దాసీనుండఁ మంత్రినిఁబిలిచి తనసగర్భవైభవమునుగూర్చి
వర్ణించెనట.

ద్వి॥ వివవయ్య యోమంత్రి నిశదంబుగాను - నారాజ్య
పదవియు నఖిలసంపదలు - నాపురభాగ్యంబు నాసాంద్రీర్ష్య -
వర్ణనజేయుదు నరమంత్రీమనము - చూడుము జలతారు నాగ
పైసతెరలు - చలువరాళ్లనుజూడు స్థంభాలజూడు - ముత్యాల
ద్వారముల్ ముచ్చటజూడు - పసుపునెరుపు తెల్పుపరుపుల
జూడు - తాంబూలములనుంచు తబుకులజూడు - బంగారు
పాత్రలు బలుసౌరుజూడు - నవరత్నఖచితంపు నగలనుజూడు -
నారచీరలజూడు నగదులంజూడు - నాకోటచోద్యంబు నానో
దంబు - నారాజ్యములకు నాభృత్యులకును - చూపివిందొన
గింప నోవుదుమనిన - విని మంత్రీవర్యుండుననియె నీరీతి.

నీతి॥ ప॥ దైవభక్తిలేనివారికి తాకికసంపదలే యానంద
కరములు. అట్టి సంపద లస్థిరములని జనులెఱుంగక యాత్మ
క్షేమమును పోగొట్టుకొనుచున్నారు.

ప॥ రాజుగారు తనసగర్భవైభవమును వర్ణించి విందు
చేయుదమని నుడువంగ మంత్రి యిట్లనియె.

కందార్థము ॥ విందునకు మనరాజ్యపు - వందితులను
బిలువనంపనచ్చునురాజా - ముందుగఁబంపుముచీట్లను - అం
దునువారికి వార్తపొరకారులద్వారా - వ్రాయుడుచీట్లు వరు

నగనిపుడె ॥ ఇండున కేలాటిసంజేహములేదు - అందరు మీ
చూడ్చ ననుసరించెదరయ్యా - వ్రాయదుచీట్లు - పంపెననేగ
హర్షానులద్యారా ॥

ప॥ తనసంతరించిన రాజుగారును మంత్రియంగొను
గుమస్తాయిని రప్పించి, తాకీదులువ్రాయించిరి. సమ్మట రాజు
గారు తనవటాలపు గుమ్మపుకాతులకు నాతాకీదులిచ్చి వాటితో
బిట్టనియె.

చాయ " చంపయెడెవాటితురాజు "

చనుడి నాభటులారమీరు చక్కగ్రాసీచిట్టితో

సరిగనూటయిరువదేడుస్తానములకుఁబోవలెక ॥ చను ॥

1. పారిసీమాక్షియ దేశకరులకు సంఘియండి - వారిలందరు
వచ్చుటయె నేకోరితిననితెల్పుండి ॥ చను ॥

2. కాలహరణంబేలయింకఁ గదలుండియీవేళినే - సెలవాసరి
గితిఁ జనుడివేగమె జాలమేమియుఁజేయక ॥ చను ॥

ప॥ భటులు రాజుజ్ఞను గైకొని తాకీదులతో నలు
దిక్కులకు బయలుపెడలిరెట్ట.

హాస్యము.

విందు:—ప॥ ఇంతలో రాజుగారు పంపినతాకీదులు
పొందినవారందరు షూషన్మయను నగరికి బయలుదేరిరెట్ట,
యెటువలెను.

శంకరాభరణరాగము—ఆదితాళము.

చాయ “ యేసుక్రిస్తునిగ్నోరన్న. ”

వెడలి వేంచేసి రంతఃపురము - ఘనరాజులంతా || వెడ ||
వెడలిరి కడుచడి భేద్యమంతో - బుడమియు గడగడవడక
గినప్పటి || వెడ ||

1. పడినావానము లెక్కిరంతా - చేడియల బారుల్ కుడిమెడమ
సాగుచుండి నను = సత్తులుపత్తులు తమహితజనంబులు -
మతిమంతులు తమమంత్రీవరులతో || వెడ ||
2. విందారగింపనుల్లాసముతో - నందరునుగూడి యానంద
ముందరాజుతోను = నుందరమగు నామందిరంబులపొందిక
లనుగనబృందములార || వెడ ||

వ|| రాజగారు వ్రాసిన తాకిదులప్రకారము పక్షియా
మాదీయ దేశములరాజులును, సంస్థానాధిపతులును వారివారి
పత్నులతో ఘాపన్నయను నగరికిజేరకగా అహశ్వేరోషపత్ని
యగు వప్తిచేవి తననగరికిజేరవలసిన నామీమణుల నెదురుకొను
టకుఁ దనదాసీజనంబుతో వెడలెనట.

వప్తి—ప్రగితింతుడై వనందన పరంధామా
ప్రజలకు నీవార్తప్రచురపరువ
ప్రియకరమగు శుద్ధాత్మనొనఁగి
గావవె నన్ను నీకరుణతోడ ||

ద్వి॥ అయ్యోహ నారాణి యతిముదంబునను - బంగారు
మేడకు భామయేతెంచి - కురులుచున్న గదువ్వుకొని విరులదాల్చి -
జలతారుచిరయు జాజిపూరిపికె - విలువ పెట్టగరాని వేల్పుం
గరములు - కనకరత్నఖితకర్కపుష్పములు - మనసారథియించి
మనమొప్పుకట్ల - దనమేడికరుడెంచు ఘనులపత్నులను -
ఎదురుకొనుటకుండలంచి యెలుమిలోదాను - బయలుదేరెను
మిత్రభామలగూడి.

చాడు " కమలముఖనీకళలుగనినే. "

కాంతలారా నారీమణులు - గలియఁబోదమురారెట్ల -

సంతసంబునవారిని మనయంతఃపురముఁజేర్పరే ॥ కాం ॥

1. రాజులందఱు రాచనగరిభోజనంబులొనర్తురు - కీరవాణులు
కోరినట్లూహర్యములొనర్పరే ॥ కాం ॥

2. అందమానద్దాలమేడల - నందరినిజేర్పరే - సుందరాంగులు
గూడి మనము విందునారగింతము ॥ కాం ॥

వ॥ రాణులందరిని వప్తిదేవి తనయంతఃపురమునకుఁజేర్చు
కొని, యేడుదినములు వారిడెందంబులానందించునటల విం
దులఁజేయుచు దననగరియందలి శృంగారమంతయుఁజూపెను.
అదేవిధముగా రాజైన అహశ్వేరో షేడుదినములు విందులు
జరుపుచు పురుషులందరికిఁ దననగరిశృంగారమును దనయద్యాస
నములను జూపెను. మరియు నావిందులో ద్రాక్షరసము

సారాయి కల్లు మొదలైనవి పానముచేయునపుడు, వివిధములైన బంగారుపాత్రలు నుపయోగించిరి. ఆవింహనకు రాజులు సంస్థానాధిపతులునుగాక తనపురిమంగలి సామంతులునూడ సంకర్షింపబడిరి. అందఱు మఱిపానసంగఁబానిలై ముండునమయంబున నాసామంతులు సంకోపగానములు చేసిరిట.

హిందూస్థానిమట్టు.

(ఆహ) ఎన్న చిన్ని బ్రదర్ - బల్ - బోర్ జోర్ జోర్ (ఆహ)

1. గున్న తాటికల్లురా - ఇది - పెన్న తాటికల్లురా - చిన్న చిన్న పాయలలో - చిట్కిమాట్కి త్రాగి రాహా || ఎన్న ||
2. ఎంత చెప్పిన త్రాగవుమో - యింతెరానీబ్రతుకు - ఓహో అంతయింతనిచూడక యొకముంతమోర్ త్రాగరాహా || ఎ||

వ|| అంతట రాజు తననగరివైభవము వర్ణించెనట.

హిందూస్థానిమట్టు.

సాగసుగంటిరే - విగడదోషులారా =

యగతము రాజనగరివైభవము || సాగ ||

1. షూషకోటసాంపు - బల్ - మేడల పెంపు - చెలువుగాను వీధి - లీలవిలసిల్ల || సాగ ||
2. కాలకాలమున - మేలిపూలుగల్గి - పూలతోటలమిత - లీలవిలసిల్ల || సాగ ||

శ్రీ పరాశరాజః సాగరేంద్రః - పరాశరాజేంద్రః
 శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః
 మహాభారతము - పాండవోద్యోగము - మ
 శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ

యోగము లారా. శ్రీమద్భగవద్గీతా మహాభారతము
 ప్రథమోధ్యాయము - పాండవోద్యోగము - మ

3. పరాశరాజేంద్రః సాగరేంద్రః - పరాశరాజేంద్రః - పాండవోద్యోగము - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ
4. శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ

ప|| యోగము లారా. శ్రీమద్భగవద్గీతా మహాభారతము
 ప్రథమోధ్యాయము - పాండవోద్యోగము - మ

కదాంధము || పాండవోద్యోగము - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ
 యోగో నామ ప్రథమః - శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః - మ

వ॥ రాజాజ్ఞను పండులు రాణికిఁబెల్వఁగా నారాజు చింతా
కాంతురాలై తనసముఖమందున్న నారీమణులతో నిట్లనియె.

కందార్థము॥ విసరానినుడులువింటిని - మనమున సంజేహ
మాయె మరియేమందుక - జననాథుఁడెట్లుబిలిచెను - గనరా
దీమాయయేమొ కామినులారా - జనములకడకు జనుటయేమే
లా = కటకటనావ్రాతయేలు నిట్లుండునో - యెటుదోషదాయె
నేనేమిచేయుదునమ్మ - కామినులారా - యెటునల్పుదాన
బాలామణులారా.

వ॥ ఇవ్విధమున రాణి తనచెల్లులతోఁ జేరిపోసి, పిలువ
వచ్చిన పండులంజూచి యిట్లనియె.

సంవాదము.

చాయ " నీవెవరు నీకేరెమి "

రాణి:—పండులారా (ఓ) సరనులారా - సఖయనాతో -
సరసమాడ.

పండు:—సరసమాడువారముకాము - సఖయరో నీనాథు
డు - మమ్ముబంసనమ్మ మామాటనమ్మవే.

రాణి:—పొండుపొండుపండులారా - పొగరుమాటలాడనేల.

పండు:—సరెసరే బాగున్నది చాలించునీమాటలు - కోప
మేలనమ్మ యోకోమలాంగిరో.

రాణి:—పంతమేలారంతు శీలా - వింతగలిగెడి తనమందు.

మండు:—మగనిమాటమీఁదన - మగువలకుఁజేసమ్మా -
మోసమగును నీకునీ - మగనివనిన.

రాణి:—మండులారా ! నాగిపోవుఁడి - మెండుమాటలాడ
కుఁడి.

మండు:—మెండుమాటలుకావు నీ . మగనిని నీమాటలు
ఖండితముగఁజెల్పెదము ఘమలముగదరి.

వ॥ రాజాజ్ఞప్రకారము వస్త్రేదేవి రానొల్లనందున, మండు
లావార్తను రాజుగారికిఁజెల్పిరి. అంత రాజు తనసమ్ముఖమం
చున్న వారియెదుటఁ జిన్నబోయి, దానభవానితో నిట్లనియె.

జంఘుఁ టిరాగము—అల్పతాళము.

చాయ " సారసాక్షి నాదుస్వప్న . "

1. సారసాక్షిరాకపోయె - సరసులారచూడలె - యేమిసేయు
మెటులసైతను నేమిదోషనాయెనా ॥ సార ॥
2. నాదునాజ్ఞమీఁదరాణి - వాదులాడెభటులతో - మానభం
గమాయెనా - మర్యాదదొలఁగిపోయెనే ॥ సార ॥
3. ధనముధాన్యముండియేల - ఘనతదొలఁగిపోయెనే - మఱ
వఁజాల నిట్టియవ - మానమెటులసైతనహా ॥ సార ॥

వస్త్రేదేవి కిరీటముదొలఁగించుట.

వ॥ తదనంతరంబున రాణి తనసమ్ముఖమంతుఁ గూర్చుండి.
యుండిన సభవారినిచూచి యిట్లనియె.

తోడి రాగము—ఆట తాళము.

1. (నే) నేమి నేయ - విస నేయుండి - మీ - మానసమునందలి
పోయుండి = మీన్వాయచట్టములువిప్లవండి - మీన్వాయ
ములను తగిలెప్పండి || నేనేమి ||
2. (ఈ) చానయానతిమీరెను - నాయనమానమె తాగో
రెను = (నా) మనమునందలి గోడములేరెను - (ఈ) ధనమును
ఘనతయునేలను || నేనేమి ||

ప|| ఇట్లు రాజు సభవారిని విచారించగా, మంత్రులలో
నొకడగు మొమోఖాను, స్వప్ననిర్జీయసత్త్వైను న్యాయంబు
జేయుటయు న్నింబని రాజునకు నొక్కవక్కాణింపనట.

బ్రాహ్మండుస్వరము.

1. జనపతినా మొరవినవయ్యా - వరసతి వరముగనవయ్యా - మో
యిదిసీయెడగానయ్యా - యీధరజనులందరియెడనయ్యా||
2. జగమున మగుపలకిదిజరిసి - మగలనుబాగున నెదరించి
తెగుననుదగవులుగల్పించి - తగునిదితెగటార్చుటమంచి|| జ||
3. రాణికిరీటముదొంగింది - రాజ్యమువెలుపలకంపించి -
దీనినిసంతటజాటింప - దేశాధిపులకు నిదిమంచి || జన ||
4. మర్చననా మొరవినవయ్యా - నిశ్చయమిది మదిగనవయ్యా -
గ్రస్తునపష్టిబదులుమంచి - చక్కనివనితనుగనవయ్యా|| జ||

ప|| మొమోఖాను చెప్పిన వలన రాజుగారిని సచ్చట
నూర్పుండీయండిన సభ వారిందరికిని యుక్తమైనదనితోచినది

యో వస్త్వేదేనిని బలత్కారముగా నానభయదుటికి రప్పించి
యామెగిరస్సుమీఁదనుండి కీటమును దొలగించి రాజ్యము
నుండి వెళ్లిగొట్టించునమయంబున రాజు తనచెలులంబుని
పొందెను.

పున్నాగవరాగము—ఆదితాళము.

1. కాంశలారా - కాంశలారా - కాంశలో నేనేమిసేతు || కా ||
2. నామీదకోపావేషమున - నాయవనీనాథుఁడైట్లుచేసె || కా ||
3. నామీదగంగులతేక - నానాథుఁడైట్లుచేసెనమ్మయ్యా || కా ||
4. పరులమాటలనుసరించి - పురుషుఁడునన్నిట్లుచేసె || కా ||

ప॥ ఈవిధంబున రాజు తనచెలులతోఁజెప్పుచు వినిపించి
ప్రాణనాథుని నన్నిధికింజని యిట్లనెయె.

ప్రీతిరాగము.

1. ప్రాణేశననువీడ - పాపమేమిఁగొచూడ = భూనాథునకుఁ
బాడియా - దీనిఁజేయ || ప్రా ||
2. నమ్మితిజననాథా - నన్నుఁగాంచెదవని = నమ్మకదోహము
నన్నిట్లువీడ || ప్రా ||
3. ఇంతవేడుక యంతమీ - చింతయేవంత = యాయంతఃపుర
కాంతి నాకింతెప్రొత్త || ప్రా ||

ప॥ రాజు యిట్లులెంతవేడుకొనినను, రాజుగారు మన్నింప
నొలక పలుకనందున నారాజు తిరుగ నిట్లనెయె.

చాయ " నాటకము " "

ఏలయునుగివోనాథా - యోగముకవో ఆహా ॥ ఏం ॥
ఈవిధముననుజేసి వేరెక్కోవలేకనే - చెడలనేటికి - నాకీ -
శివమేటికి ॥ నాహా ॥ ఏం ॥

1. దునితమెన్నరాదా - నన్నుచెరలననంగలేదా - కరముమీర
గానె - న్నాపెంగనులో శేకేయహా ॥ ఏం ॥

న॥ రాణి యెంతవేడుకొనినను రాజు మధుపానంబుచే
మ్రేముటచి పండులనులిలిచి రాణిని బలాత్కారముగా సభాస్థాన
మునుండి వెళ్లెగొట్టించెనట.

నీతి॥ న॥ మధుపానము దానక్షిగలవారికిఁ బెప్పనలవిగాని
కీడులుమూడుట నిపాదముని యెల్లరకును విధిరమేగదా - యీ
రాజుగారు విస్తారముగా త్రాగుటనలన నిపాదమాటలున్నవి వెనుక
ముందాలోచింపక, చిరపరాగినియగు నానా బలాత్కారముగా
వెళ్లెగొట్టెనుగదా.

న॥ రాజుగారుచేసిన విండు భుజించినవారందఱు సలవు
నొంది వారివారిస్వస్థానములకు వెళ్లిరి. అంతట రాజు తననిమా
నిండి తెప్పిటిల్లి, తనభార్యయైన వప్తిదేవికిఁ దానుజేసిన యప
కారమునుగూర్చి తలపోయుచు విలపించెనట.

చాయ " సుతుజెందుబోయెను. "

నతినెడఁబాసినేగతిగాననై తినహా - వెతలపాతైతినహా॥నతి॥

1. కోటవింతలఁజూపఁ - గోరినవిందులఁజేసి - మేటి - నాబోటి -
నీనాటియందున - బానితి ॥ వెత ॥

2. కల్లుసారాయిత్తాగి కైపుననొడలు మరచి - కోరి యీసారి -
నానాని - నేపిరిచితి || వెత ||
3. ముత్యాలబంతినిబోలు - మోహనాంగినిబాసి. ఘనముగా -
ఈధనము - ఈజనము నాకుండిననే || వెత ||
4. పరులవాక్యంబులునమ్మి - పురిమజెడలించితి నిన్నురాని.
రీత్యా - పూజాలో - నీవెందుబోతివి || వెత ||

హాస్యము.

వ|| మరియు రాజు తనమానసంబున నిట్లుతలపోసెనట.

హిందూస్థానిమట్టు.

1. అకటాతరుణీ - యెచ్చటనుంటివో - ఒకనాఁడు నినుబాదు -
నుగుమారి నానుచతి || అక ||
2. కలికినిన్ను పాదాసి - బలుచింతనేతాళం - గలనా - లలనా -
కల్లనెన నిలనే || అక ||
3. సముదారగుణభిసీ - విమలసువచనా - రమణీ - కమనీ -
యమణి సుమపాణి || అక ||

వ|| ఇట్లు రాజు వప్తిదేవినిగూర్చి వర్ణించుచు విలపించు
చున్నసమయంబున మంత్రులలో నొకఁ డిట్లని యోదార్చెనట.

సీ|| కమలాక్షు నీవేల • కంటి నీరొక్కెదు

కాంతవప్తి యుగంక • గతియులేదె

కోరినకస్యలు • కోమలాంగులునుం

దరచుగదామనకు నే • తరుగులేదు

నలుదిక్కులందుండి * నెలతలసమకూర్చి

వలసినకన్యను * నిలువబంపి

వప్తికిమారుగ * వరకన్యపరియింప

వచ్చునుమీరలు * వసుధనాథ

శ్లో చింతిసేయకుమానీదు * చిత్తమందు

నామయ్యె జెల్లవారికిఁజిట్లు * పరుసగాను

పంపదము చీట్లనెల్లను * బంట్లచేత

సన్నియుస్సమకూడుగ * మాగతిముగ ॥

వ॥ ఇట్లు మంత్రించెప్పిన నలహా రాజును సభవారును నమ్మితినిది. అంతట వారుగుమస్తాలను విలిపించి నలుదిక్కుల కన్యలను రాజుగారినిగరునకుఁ జేరునట్లు తాకిదులు వ్రాయించి హార్కారులద్వారా పంపించిరట.

హాస్యము.

వ॥ సకలదేశములనుండి కన్యలను సమకూర్చి రాజునగరి కన్యలమీఁద పెద్దగానున్న సపుంసకుఁడగు హేగె వశమందుంచిరి. ఆకన్యకలలో నెవరియందు రాజిష్టపడునో యామెను పట్టపుదేవిగాఁజేయుటకు ప్రతిదినము ఒకకన్యక రాజుగారి శయన గృహమునకు పోవునట్లు ఏర్పాటుచేసిరి. అట్టిసందర్భములో పేదవాడైన మొద్దిఁజై అనెడు యూదుఁడు తనయన్నకుమార్తె యగు ఎస్తేరు తలిదండ్రులు లేనిదైనందున తానే పెంచుకొను

మండి, రాజాజ్ఞప్రకారము ఆయువతిని ఆకస్యలో చేర్చెను. ఇట్లుండగా ఒకనాడు రాజుగారి శయనగృహమునకుఁ బోవుటకు ఎస్తేరునకు వంతువచ్చినందున ఒకదాని ఆమెను వెంటఁ బట్టుకొని పోవుచు ఆమెతో నిట్లనియె.

హిందూస్థాని రాగము—ఆదితాళము.

వాయ “ రాజీపముఖి రావె ”

రాజీపముఖిరావె- ఆ- రాజాధిరాజునీ- తేజముమెచ్చనమ్మ॥

1. భూతముందలి - పొలముందగు నా - భవనంబునుజేరి - భూపాలునితోఁ - గలసిరేమో - రాజువలచనేమో - యందు నిలిచిరేమో - చిన్నారి - పొన్నారి - చిట్టిపట్టిబిరాన॥రా॥
2. సుందరినీదగు - సొగసునిదానము - నిందునఁగాని మఱి యెందునఁగానము - కుందరదన - శరదందువదన - విను మందగమనా- నీగారాబునీముద్దులూరఁ బాలించుఁగాని॥రా॥

వ॥ ఇట్లు లాదాసి తన్నుఁబొగడుచు వెంటఁ పట్టుకొనిపోవు నమయంబున ఎస్తేరు తనయిష్టదేవమును స్తుతించెనట.

హిందూస్థానిమట్టు.

దేవదేవనిన్ను స్తుతిచేయుదున్ ॥ దేవ ॥

1. కావవె నన్నిలగఁగుణాకరుండొ- భావముననిన్నే- నన్నినాను॥
2. వామగోచరా - ప్రభావకరుణా - నీచరితమెన్నఁగాఁదిరమే॥

వ॥ దేశమందుఁగల ఘనరాజులుఖుత్తికలును సంస్థానాధిపతుల యువతులును విలువగల వస్త్రాభరణములతో నాంబ

రముగా రాజశయనగృహమునకు వెళ్ళుచుండీ ; గాని రాజు
వారిలో నెవరినైనను పట్టపుదేవిగా చేయుటకు ఇష్టపడలేదు.
కాని తనప్రేమ పేదర్థాలైన ఎన్నెగుచున్న పొరలునట్లు దేవుడు
చేసివండున రాజు ఎన్నెగు శాందర్యమునుజూచి బాలిపడి యూ
మెను పట్టపుదేవిగా సంగీకరించి వప్తిదేవి కిరీటమును ఎన్నెగు
శిరస్సుపైనుంచి ఆమెను వర్ణించెనట.

చాయ “ చెలి లేపాముమెన్నెగురమా. ”

కాంతరూపమెన్నెగు నేరీతరము - ఆహా కాశమౌనీలవేదపురా
బోణి || రూప ||

1. పసిడిముద్దచాయ బాగుమెరుగుమేను - వసుధపదియాశీం
ద్లుపామి - యై - రసితమొప్పచిరంజీవి - రోజుమమ
బోలుమోముదేవి - రిక్కలనమాననేత్రములదీపి - ప్రీతి
నగు మానసముననెనెగ భక్తిని || రూప ||

నీతి—వ|| సింహానసమునుండి శిక్కిమంతులను పడవోసి
దీనుల నెక్కించెననెడు వేదవాక్యము దీనుర్థాలైన ఎన్నెగు పిష
యములో నెఱవేఱెను. కనుక లోకములో ఘనతగోరెడువారి
కంటె పేదలైనను దైవభక్తిగలవారిని దేవుడు దీవించునని దీని
వలన తెలిసికొనగలము. ఆదినమున రాజు విందుచేయించి
భుజించినపిమ్మట రాజును ఆ నవీనరాజ్యము సింహాననానీనులై
యండగా నుల్లాసగానంబులు చేయబడెనట.

స్వస్తి

(హామానుకుట్టి.)

వ॥ ఎన్టీఆర్ పట్టపుదేవిగా సంగీకరింపబడినపిమ్మట, ఆ యువతిని పెంచుకొనిన పినతండ్రయ్యగారు మోర్ధిట్ట తనకుమాత్రైను నున్న తనకిదిదేచ్చిన ఘనదేవుని స్తుతించుచు ఎన్టీఆర్ దేవి మేడ దాకి వెంటెనట.

స్వస్థాయ.

1. దేవప్రోవరా నాస్వామినీవెరా - పాలకుల పాలింపరా - జాలమేలరా ॥ దేవ ॥
2. ఇందుగూడినజనులందు నీదయ - పొందుగానుజూపి - యానందమొనగరా ॥ దేవ ॥
3. భక్తినియ్యరా - ఆనక్తినియ్యరా - ముక్తిమార్గయ్యక్తిజూప శక్తినిదేరా ॥ దేవ ॥

వ॥ ఇట్లు మోర్ధిట్ట దేవునిస్తుతించుచు ఎన్టీఆర్ మేడ క్రిందకూర్చుండి యుండువాడు. ఇట్లుండగా మంత్రియగారు హామాను మోర్ధిట్టనిజూచి

తాడు “ ప్రభువాపంపుమా నీశుభవర్షమునిమ్మా. ”

హామానునువినరా - యహశ్వేరోషుమంత్రినిరా॥హా॥
బల్లువైతగు నీరాజ్యప్రజలను - ప్రభునకు మారుగపాలియ చెడుఘన ॥ హా ॥

1. రాజుగారు నన్ను నెంతో పూజించునువినరా - పరువుప్రీతి
ప్రాలు తరుగులేక యీ - పురజనులందరు పూజించెడుఘన॥
2. నాదునాజ్ఞ తేడదులేశము - మీరెడల ఘనుడెవడు - చెప్పి
నట్లు తాండేయునుమరి నే - దప్పినవారిని దండించెడుఘన॥

ప॥ హామానతిగర్విష్టియెనందున జనులందరు వినయ
విధేయులై తన్ను మ్రొక్కుచుండిరి. కాని దైవభక్తిగల మోర్ధిఖై
యతనికి మ్రొక్కడెప్పుడు. అది యూదుల యాచారముకాదు.
అంతట హామానతనిపైని పగవహించి మోర్ధిఖై నే చంపించుట
స్వ్యాకార్యమనియు, ఎన్నేరు రాణిస్థితికివచ్చినందున యూదు
లందరు నితనివలెనే గర్వముతోనిండియుందురనియు నూహించి
వారి నొకేదినమందు చంపవలెనని యోచించెనట.

శంకరాధరణరాగము—ఏకతాళము.

1. హామానుడదిచూచెను - వానికామమేయనియెంచెను
తామనంబుబెంచెను - వానితక్షణంబెద్రంచెను ॥ హా ॥
2. యూదజనులందరి - మొ - రూఢులై తోగూడను -
పాదుతో తెగనరకను - బహు - మోదమలరంగోరెను ॥ హా ॥
3. పన్నెనొక్కయుక్తిని - నృ - పాలకునికిడెల్పెను - తిన్న
గానుబోయెను - రాజు - నన్నిధినిచెప్పెను ॥ హా ॥

నీతి—ప॥ లోకములోఁ దమ్మునే ప్రజలందరు ఘన
పలుపవలెనని కోరునట్టి కొందరుకలరు. ఈకూర్మడైన

రాజును మొప్పు యొక్క నామమునుగాని తనజనాంగమును
రాజునన్ని ధినిచెప్పక యుక్తిగా కుట్రవాన్ము, కో విటనయె.

మోహనరాగము—చాపీ తాళము.

1. రాజు మనరాజ్యమునందున్న యీజనంబులో - నేజనపతి
యొజ్జనినని యొకజనంబుగలదయో || రాజ ||
2. సరిగా మనన్యాయవిధుల నెఱిగియు లోబడిరయ్యా - మరి
వారిన్యాయవిధుల - తెరంగు మనకుమరుగయ్యా || రాజ ||
3. ఒప్పుగానిప్పగిదిని నాకు - నప్పగించెనొప్పకే - తప్పకవా
రందరిని - తెప్పలుగఁగూల్తునో || రాజ ||

ప|| ఇట్లు మంత్రిమిడువఁగా రాజు కోపానిష్టమానమండై
యట్టివారి నేమిచేయుదుమని మంత్రినడుగఁగా, వారినందరిని
ఒక్కనాడే నాశనముచేయనట్లు తాకిడులువ్రాసియించి నలు
దిక్కులకుఁబంపుట యుక్తమని చెప్పెను. అందులకు రాజు వెనుక
ముందాలోచింపక నీయిష్టప్రకారము చేయుమని చెప్పెను.
అంతట మంత్రి గుమాస్తాలను పిలిపించి యూదులందరిని పంఢ్రెం
డవనెల 13-వ దినమున నాశనముచేయనట్లు తాకిడులువ్రా
సియించి రాజుముద్దుటంగరముచే ముద్రించి నలుదిక్కులనున్న
సంస్థానాధిపతులకు హక్కరులద్వారా పంపించెనట.

హాస్యము.

ప|| ఆదినములయందు రాజుగారి సేవకులలో బిడ్డలు

తేరెఘులనువా రిద్దరు రాజును చంపుటకు పొంచియుండుగా
మోర్ధిఘై తెలిసికొని యానంగతి రాజుగారికి తెప్పించి నామె
యదేనంగతి మోర్ధిఘై పేరిట రాజునకు తెల్పెను. అంతట రాజు
ఆయిద్దరిని పిలిపించి విమర్శించెనట.

పార్శ్వకు బదులుగాజరుగును.

1. రాజు ఎద్దెలుతేరెఘులను విమర్శించుట
2. నిజముకనుగొని యారాజదొడ్డిహాయి నుడియించుట.
3. ఆనంగతి దినచర్యగ్రంథములో వ్రాయించుట.

ప॥ హామానుచేసినకుట్ర సలుచిక్కులనున్న యూదుల
విని ప్రిలంపించుచుండెగా మోర్ధిఘై తెలిసికొని, పైబట్టలుతీసి
వారవేసి గోనెట్టకట్టుకొని బూడిదలోగూర్చుండి విలపింపసాగె
ను. రాణి యదికనుగొని క్రొత్తనస్త్రములు చాసియగు హతారు
చేత పంపించుచుగాని, తానవి గైకొనక యిట్లవి కబురుపంపెనట.

జంక్షూటిరాగము—రూపకతాళము.

1. రాజదేవికిఁదెల్పరమణి - రాజనాజ్ఞను - రాజ్యమందలి
యాదజనుల - పొరణరక్షకై ॥ రాజ ॥
2. కూర్మిరుడైన హామానుకుట్ర - కుదురుగఁదెల్పి - ఘోర
హింసనుండిమమ్మ - దూరమొనర్ప ॥ రాజ ॥
3. రాజనన్నిధికేగి - రాణి - రాజతంబుగ - రాజనాజ్ఞను
మార్చి - మాకురక్షసేయను ॥ రాజ ॥

వ॥ ఈమాటలు వాతారు రాణికిఁజెప్పఁగ నారాణి
యిట్లని కబురుపంపెనుట.

ఆనందవృత్తరవి—ఆదితాళము.

1. రాజునుపేడుట నానరమా - రాజునుజేరుట దుస్తరము -
రాజులంతఃపురములనుందురు - రాజులయాజ్ఞలఁబిడితముల్ -
రాజులజేరనురాదెవరు ॥ రాజ ॥
2. ధరనాథునియంతఃపురము - నరకేకుట కెవరికిదరము - ధర
యేలికపిలువనినరునికి - తా - వర - దంపముచూపక
యున్న - మరణముదొరలుననునాజ్ఞ ॥ రాజ ॥

వ॥ పారసీధర్మశాస్త్రప్రకారము రాజాజ్ఞయైననేకాని
యెవరును రాజునమ్ముఖమునకు పోఁగూడదు. ఒకవేళ నెవరై
నను నెల్లినచో, రాజు తన చేతనున్న బంగారుదండముచూపని
యెడల మరణముసిద్ధించునుగదా. ఇంతఁబిడితమైన యాజ్ఞయుం
డఁగా నేనెట్లు రాజునన్నిధికి పోగలనని రాణి కబురుపంపెను.
అందులకు మోర్చిపై తిరుగ నిట్లని కబురుపంపెను.

ధన్యాసిరాగము—ఆదితాళము.

1. సారసాక్షికిఁజెప్పరే - యీమాటలు ఎన్టీరురాణికిఁజెప్పరే -
ఘోరాజ్ఞకు యూదవారలందరుఁగూల - నీరజాక్షియుఁ
గూలదా ॥ ఈమాటలు ॥
2. తరుణిమమ్ములవిడిచిన యాకరుణాశుండు - పరమదేవుండు
విడుచునా - మరియొక్కదిక్కునుండి మానితంబుగమాకు -
సరగసాయముసంపడా ॥ యీమాటలు ॥

3. సుందరాంగిని రాణిగా - ముందుగఁబంపె - నిందుకేమా
దైవము - బంధురంబుగదీని - నిందుముఖుకిఁదెల్పి - డెంద
మందొప్పుజేయరే || యీమాటలు ||

వ|| ఇట్లు మోర్ధైలు కలుగుపంపగా ఎన్నేకు తనపినతండ్రి
మాట నిరాకరింపలేకయు, తనప్రజానాశనము సహింపలేకయు
రాజునన్నిధికిపోవుటకు నిశ్చయించి, అంగువిషయము మూఁడు
దినములు ఉపవాసపార్థన చేసెనట.

హిందూస్థానిరాగము— సూరిక తాళము.

1. సుందరాంగిసాక్షిఁడెందమందునప్పుడు - కుందికుందియేడ్చి
యిటులకలుగుబంపెను || సుంద ||
2. మనసునిల్పిమదినిమూఁడుదినములంతయు - హౌసక యన్న
పాన్నపానమును - తనకై వేడెను || సుంద ||
3. సరసిజాక్షిన్మృపునిఁజేరఁ - జొరవఁజేసెను - మరణమొంద
కున్న నేను - మరణమొందెదన్ || సుంద ||

వ|| ఇట్లు రాణిపార్థించి యీదుర్మార్గునివలన చంపఁ
బడుటకంటె, నాభర్త చేతిలో చనిపోవుటమేలని తెగించి నిజ
దేవుని స్తుతించుచు రాజునన్నిధికి వెడలెనట.

స్వచాయ.

1. దేవాదిదేవదయతో నన్నబూనిప్రోవరా - పూనిప్రోవరా
యో - పరమపావన || దేవాది ||

2. పాపము నీలోకములో పంటపండగా - గట్టిగా నీఖడ్గముతో
కొట్టివేయుమా ॥ దేవాది ॥

3. కరములెత్తివేడెదను మొరనువినుమురా - మొరనువిను
మురా - యో - పరమపావనా ॥ దేవాది ॥

వ॥ ఇష్టధంబున రాణి రాజును సమీపింపగా రాజు
బాలిపడి తనబంగారుదండమును చూపి ప్రియకరిమగు వచనము
లతో నిట్లనియె.

పాశ్చమట్టు.

1. నీలవేణిపూబోణి - స్త్రీలలోగాణి - వేలలోబుడమిక్ -
వేవేలకునురాణి ॥ నీల ॥

2. తుణి యంతఃపురమువిడిచి - సరగరానేల - అరుణనిమిం
చు నెరుపేకన్నులకు ॥ నీల ॥

3. భామరొ నీవేమికోరిన నీమనపినిండుక్ - నీమమున సర్థ
రాజ్యంబునైన సరే ॥ నీల ॥

వ॥ అందునకు రాణి యిట్లని మనపచేసెనట.

మ॥ లోకపాలకసద్గుణాత్మక ♦ లుబ్ధశిక్షకభోవవే
నాకు నీభువిదిక్కులేదుర ♦ నాధనీవుదలంకినక్
నీకుమౌక్త్యద నీవుహామను ♦ నేటిపందాభాజించి ను
శ్లోకహర్షముగూర్పవే దయ ♦ జూరవే కరుణాసాధి !

వ॥ రాణి యిట్లనగా రాజుపైని మరియు నిట్లనియె.

చార్మిమట్టు.

1. సరసీజనేత్రసరగునమే - మరికెద మదిముదమొప్పుగెను
ధరవరరమణీమణిలో - వరమడుగవే || సర ||
2. సారసాక్షి నీమనోజ్ఞ - సాధుచిత్తవృత్తిని - భూరిప్రేమ
తోడనిచ్చు - భోజనంపువించును - గౌరవంబుతోడఁజరిగె -
గోరివత్తునిప్పుడే - సారకీర్తిహామనుండుసంగునంగూడియన్ ||

ప|| రాజుగారు రాణిగారిమనవి నంగీకరించి యామెను
తనయంతఃపురంబునకు సాగనంపి తనమంత్రియగు హామానుత్తో
వించునుగూర్చి మాటాడి యిద్దరు కలసిపోవుచుండఁగా, హామా
ను మిగుల డంబముతో వెల్లెనట.

హాస్యమునకుబదులుగా జరుగును.

1. రాజు హామానులువెల్లి రాణి సిద్ధపరిచినవిందు భజించుట.
2. రాజునుపిలిచిన కారణము రాణినడుగుట.
3. రెండవదినము విందునకువచ్చినయెడల నాకారణముఁజెల్పె
దనని రాణిచెప్పట.
4. హామాను విందునుండి తననగరికివెల్లి తనకుఁమొక్కని మోర్చి
ఖాని నురితీయించుటకు నేబదిమూరల యరికొయ్యను సిద్ధ
ము చేయించుట.
5. రాజు తనమేడకుఁజేరి, నిద్రపట్టనందున దినచర్యగ్రంథమును
లెప్పించి చదివించుట.

6. మోర్ధిట్ల రాజునకు రానై యున్న యపాయమును తప్పించిన సంగతిని జ్ఞాపకమునకుఁ దెచ్చుకొనుట.
7. మోర్ధిట్లకు చేయవలసిన మేలును గూర్చి తలంచి, హామాను ను పిలిచి సలహాయడుగుట.
8. నన్నే ఘనపరుచునని హామాను యుక్తిగా సలహానిచ్చుట.
9. తాను చెప్పినట్లు మోర్ధిట్లకు చేయుమని రాజు హామానున కాజ్ఞాపించుట.
10. రాజాజ్ఞాప్రకారము హామాను మోర్ధిట్లకు రాజవస్త్రములను ధరింపఁజేసి యూరేగించుట.
11. హామాను సిగ్గుతోను, కోపముతోను తననగరికి వెళ్లుట.
12. రెండవసారి విందునకు హామాను రాజువెంట రాణినగరికి వెళ్లుట.
13. రాజు తన్నుఁ బిలిపించిన కారణము రెండవసారి రాణినడుగుట.

హిందూస్థానిమట్టు.

1. (నీ) మనవిని విన్నదనుజెప్పమా - వనితరొఱునముగ -
నీకనుకూలమునఁ - జేయఁగనునుంటి || నీ ||
2. ఆనుమానము నీమనముననుంపకు - వినురాజ్యమునను-
నగము - నైనను నిచ్చుట కనుమతియాయె - నిదివినుమా -
మదిగనుము - మరినమ్ముము || నీ ||

వ॥ రాజు యిట్లనఁగా విని రాణి యిట్లనియె.

ప్రీత్యారాగము.

హాప్రాణనాథా - ఆయశ్వేరేహా - మూప్రాణములుగాయు
మనుటే నామసవి || హా ||

1. నేను నాప్రజలతో - నీల్లుటకొఱకు - పూనితినిగదా - నా
నాధవిసరా || హా ||
2. దానత్వమైయన్నదానికివగవ్ - హాసామి - నీచవిధ -
యనిచింతించెదను || హా ||
3. బన్నముదప్పించి - ప్రాణదానముజేసి - మన్ననజేయనే -
నన్ను నాప్రజలకు || హా ||

వ|| రాణి యిట్లునుడువగా రాజు రాద్రావేళంబుతో
నిండినవాడై రాణితో నిట్లనియె.

బేహగ్గారాగము—ఆదితాళము.

1. వరపురిజనులలో మరిమంత్రులలో - దురితముదలచినవా
డెవడు - మరి రాణిని తనజనులనుజంపను - ధరబూనిన
శూరుండెవడు || ధర ||
2. రంగుగనాపురికంగురాణిని - భంగముజేసెడుభటుడెవ
డు - అంగనాజనులను - పొంగుచుజంప - రంగముచేసిన
వాడెవడు || ధర ||
3. జలరుహనేత్ర సలితగాత్రి - కలగకచెప్పనే ఖలునిభుడే -
తలవరులధిపతికప్పగించియు - తలనరికించెదవానివుడే || ధ ||

వ|| అందునకు రాణి యిట్లనియె.

చాయ " బాలరాజేహోనీ. "

- 1 ప్రాణనాథ నీదుమంత్రి పన్నినదుర్యోచన - ప్రాణభీతిగల్గెను నా - ప్రజలుయూదసఖులకో || పా ||
2. చక్కనినాజుల సన్నునొక్కనాడెచంపను - నిక్కమైన నీదుముద్ర - నొక్కయిలవంపించెనో || పా ||
3. ముందుగా నీకుట్రచెలుప విందుజేసిపిలిచెతి - మంత్రివరుని ద్వేషమే యీ - తంత్రముగావించెనో || పా ||
4. ఇంతఘోరకృత్యము మీచెంతనున్న మనుజుడు - మంత్రసముదాయించి తన - పంతముసాధించెనో || పా ||

ప|| ఇట్లు రాణి నిలసించుచు మంత్రిచేసికట్రను రాజుతో నుడువగా, రాజు రాద్రుండై కోపమోహజ్వాలక విందగిదనుండి తోటయొక్క ఆవరణములోనికివెల్లెను. అంతట మంత్రి తత్తర పడి రాజదేవిపాదములు పట్టుకొని తనప్రాణము రక్షించుకొనఁ జూచెను గాని యారాజుయలేచి యంతఃపురమునకు వెళ్లియుండెను. అంతట హామానేమియచేయుటకుదోచక మూర్ఛిల్లిన వాడై రాణిశయ్యపైని పడిపోయెను. తదనంతరమున రాజు తోటలోనుండివచ్చి రాణిశయ్యపైని పడియుండినమంత్రినిజూచి, నేనుండఁగా వీడు రాణిశయ్యపై పరుండునాయని యోచించుచుండఁగా, సేవకులలోనొకడు మోర్చియై నిడరిదీయించుటకు హామాను తయారుచేసి తనయావరణములోనుంచియున్న యే బదిమూరలకొయ్యనుగూర్చి రాజుతో నుడివిరి. అంతట రాజుగా

రాయురికొయ్యపూడనే వీని నుద్దీయఁడని తలవరుల కాజ్ఞాపిం
పఁగా హామాను తనమీఁదికివచ్చిన ఘోరమరణమునుగూర్చి
విలపించెనట

హిందూస్థానికావీరాగము.

చాయ “ అన్యదేశము. ”

1. అయయ్యో యెంతమోసమాయనేమిసేయుదు - చయ్యస
నాపాలిటివిధిచలమున నిటుచేసెనే || అయ ||
2. ఘోరమరణదండనమే కోరితెచ్చుకొంటినే - యేమిసేయు
దేమసంగు నెటుఁబోచదాయనే || అయ ||
3. అకటా యీఘోరశిక్ష యెటులఁదొలఁగునయయ్యో -
కటకటా - యీ - నృపుడు నాతోకనినవాక్కులాడెనే||అ||
నీతి—న|| ఎవరుత్రవ్వినగోతలో వారేపడుదురు. కనుక
పరులపై కుట్రలుచేయువారికి నాశనమేకలుగును. ఇట్లు పల
పోయచున్న మంత్రినీజూచి రాజుగ్రహంబుతో నిట్లనియె.

బ్యాండుమట్టు.

1. చాలునోశలా - అహ - చాలునోశలా = అగ్గలముగనోరు
విడిచి - యెగ్గులెన్నవలెననీవు - సిగ్గులేకమాటాడెదవు||చా||
2. రాజ్యమిడుడిమాటలేల పూజ్యసఖుడకావునీవు - వాద
మేలనీతోనాకు || చాలు ||
3. తొలుతనిన్నునమ్మి పురము - మెలఁగఁజేయలేదపొంగి -
తొలఁగవలయునీవయిపుడు || చాలు ||

వ॥ ఇష్టశంఖున రాజు మోమాటమేమియు చూపక లత
సిని తలవరుల కప్పగించెడగ వారతని కొనిసోపునమయమున నా
మంత్రీ యిట్లని విలపించెనట.

సింధుకమాచీ రాగము—ఆదితాళము.

1. మనుజులధనమా - మనుజులమానమా - ననువిడనాడిచు నె
దరెనేడె ॥ మ ॥
2. జననాథుని ఘన - యనుమతిజోన - చనిపోవుటనొన -
టనువా)సెనునా ॥ మ ॥
3. న్యాయమభిటులు - చేయనునిటుల - కాయకక్షణము
తీయనియుని ॥ మ ॥
4. నాయురికొయ్య నాకొరకైయ్యె - యెవ్వరిగొయ్య
యయ్యెవారికేగా ॥ మ ॥

వ॥ ఇట్లు మంత్రీ విలపించినపిదప రాజాజ్ఞప్రకారము
తలవరులతనిని ఊతీసిరట. యూదులు మరణమునుండి దమ్మును
రక్షించుకొని పూరీముపండుగ నాచరించుట.

వ॥ ఆదినములలో రాజు మోడ్చిఘైను తననన్నిధికి పిలు
చుకొని యతనితో నిట్లనియె.

చాయ “ ఇంతలోనే పోవమాకిది యెంతచింత. ”

1. సాధునజ్జనవందితా - ఘన - యూదజలాధారకా
నాదురాజ్యమందున మర్యాదపరుడవునీవెగా ॥ సాధు ॥

2. కోటలోఁగలమంత్రిలలో - మేటిగానినుఁజేసెదఁ -

కుటుంబా హామాయి ప్రతిగా - కోటపాలనఁజేయుమా ॥ సా ॥

3. మంగళంబగురత్నమయపు - టంగరముచేకొనుమయా -

జెంగి లేశంబైన లీక - సంగతులునరిచూచుమా ॥ సాధు ॥

స॥ ఇట్లు రాజు మోక్షిస్తును ప్రధానమంత్రిగా సంగీకరించినపిమ్మట, రాణి రాజసన్నిధి కేగి యిట్లనియె.

చ॥ జనపతిమాజ్ఞ హృదయనన్దకర్కగ్రవాసినముందువ్రాతెఱిఁ
ఘనముగరాజముద్రనిడిఁ గాటముతోడను జాటియుండఁగఁ
తనప్రజలైనయూదులకుఁ దక్కపుప్రాణములంచురాణియె
మనమునఁజెంతనొందుచును నూననసాధుని వేడఁబోవఁగాఁ ॥

ప॥ ఇట్లు శెంపవసాగి రాణి రాజును సమీపింపఁగా.

ననరోజురాగము—చాతాళము.

1. రాణితెల్పుమీ - రాకసరణి - పూ - బోణికోరిన -

దానినిత్తునీధరణి ॥ రాణి ॥

2. సరసిజదళవేత్త్రీవినుమీ - నా - మెరయుబంగరుపట్టి -

కరుణనుగనుమీ ॥ రాణి ॥

3. వనితముద్దులొల్కువల్కులను - విని నామనమునందున

భూరి - నెనరునుప్పొంగె ॥ రాణి ॥

ప॥ అప్పుడు రాణి రాజుసన్నిధిని సాష్టాంగపడి విలువయైన యాభరణములను మించుకన్నీళ్లతో తనప్రజలప్రాణరక్షకొఱకు మొరఁబెట్టినట.

పీల్వరాగము—చాప్ తాళము.

1. శరణాగతజనపోషణచణ- విను- ధరమునువ్రాసివ్రాతలను=
మఱవకదుంపవే - బిరబిరకరుణతో - ధరజనులందరు నెరుఁ
గుటకై (యీ) || ధర ||
2. కరుణానిధి నామొరవిని యూదుల - పరితాపములెడఁబా
పగదే || మఱవక ||
3. మఱిమఱిమొక్కెడ వరగుణసరవర - పరహింసను బరిమా
ర్పగదే || మఱవక ||

వ|| అందునకు రాజు చింతాభారముతో నిండుకొని
ముందు ముద్దుటుంగరపుముద్రలను కొట్టివేయుటకు దేశచట్టము
లొప్పువుగనుక యూదు లాదినమున నాయుధధారులై తమ
ప్రాణములను కాపాడుకోవచ్చునని యాజ్ఞనొసఁగెను.

పార్శ్వనకు బదులుగా జరుగును.

1. యూదులు తమశత్రువులను హతముచేయుట.
 2. పూరీముపండుగ నాచరించుట.
- సీ|| ఈశ్వరువారిర * క్షించినదినమందు
యూదులందరుఁగూడి * యొక్కచోట
గొప్పపండుగఁజేసి * కూర్చొనిరఁగదేవుఁ
బూజించిరంతయు * భూతభక్తి

తరతరంబులువారు ♦ దగనాచరింపఁగ

పూరీముపండుగ ♦ స్వేరునిడిరి

చారుచరిత్ర యె ♦ స్తేరుచేసినపని

ధరణిలోజనులెల్ల ♦ దగనెటింగి

గీ॥ పాపజనులకొరకు ♦ పాపనుఁడిశుడు

తండ్రిదేవునికడ ♦ తగమొరలిడి

ప్రాణమిచ్చితుదకు ♦ ప్రాపునుజూపిన

తెరఁగుదెలిసికొనుటె ♦ తెలివినుండు ॥

నీతి—వ॥ ఎస్తేరు తనప్రిజలప్రాణరక్షణకొరకు దేవు
నడిగినట్లు మనరక్షణనిమిత్తము క్రీస్తు తండ్రియెదుట మనవి
చేయుచున్నాఁడు.

మంగళము.

1. మంగళమేమెన్నయాకు - మంగళమేమాన్యునకు
శృంగారప్రభువునకు - సద్ధర్మశీలునకు ॥ మంగ ॥
2. ధరమరియాతనయునకు - వరసుగుణోదారునకు
నరకలుషజాలమును - తెరలఁగఁజేయు ప్రభుకు ॥ మంగ ॥
3. ఆశ్రితజనపాలునకు - ఇశ్రాయేల్ రాజునకు
విశ్రితగుణాధ్యునకు - సర్వేశ్వరునితనయునకు ॥ మంగ ॥

సంపూర్ణము.

Sree Savitri Press, Jagannaikpur, Cocanada.

ఈగ్రంథము వలయువారు గ్రంథకర్తగారైన
సి. దానియేలుగారివద్ద దొరకును.

మహారాజశ్రీ టి. సాలమన్ రాజుగారిచే వ్రాయబడి

పెలకు సిద్ధముగానున్న గ్రంథములు.

1. స్వభావద్వ్యవయశాశ్రమము (Approved)	0-12-0
2. వృక్షశాస్త్రప్రథమబోధిని	0-12-0
3. జంతుశాస్త్రము	0-12-0
4. మానవశారీరశాస్త్రము అండ్ పాఠ కాలాంగ్యబోధిని (Revised Approved)	1-0-0
5. బ్రెయినింగుభాగము (2-వ భాగము) (Approved)	0-5-0
6. సివిక్సపరీక్షాప్రశ్నోత్తరములు	0-4-0
7. ఆకస్మికపాఠములకు ప్రస్తుత ప్రారంభచిత్తములు (Approved)	0-4-0
8. ప్రథమప్రకృతిశాస్త్రము (ప్రస్తుతము బాలురకు) (Approved)	0-5-0
9. కాలక్షేపము (ఎన్ట్రేరుచరిత్ర)	0-4-0
10. ప్రాథమ ప్రకృతివిద్య (Approved)	0-10-0
11. క్రిప్టమస్ గీతికాహారము	0-1-0
12. క్రిప్టమస్ డైలాగు	0-2-0

ఈ గ్రంథములు వలయువారు:—

టి. ఇశ్రాయేల్ రాజుగారు,

జగన్నాథపురము, కాకినాడ.

(గోదావరిజిల్లా.)

15039